

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa laskiaissunnuntaista 3.3. ja päättyy pitkäperjantaihin 19.4.

Jumalan rakkauden uhritie

LUUK. 18:31–43

LASKIAISSUNNUNTAI 3.3.

Laskiaissunnuntaista siirrytään maanantain ja tiistain kautta tuhkakeskiyökseen, josta alkaa 40 päivää kestävä paastonaika. Sunnuntai -päiviä ei lasketa; nehan ovat ilon päiviä, pikku pääsiäisiä. Paastonajan viimeinen viikko on piina-viikko ja sen lopulla on ankarin paastopäivä, pitkäperjantai tai ”hyvä perjantai” niin kuin englantia puhuvat sanovat. Sitten hiljaisen lauantain jälkeen koittaa kristittyjen suurin juhlapäivä, pääsiäinen. On aihetta muistaa häntä, joka on meille vuosittaiset suuret juhlapäivämme tuonut, muutenhan ne jäävät vain vaapaapäiviksi. Työvuorolainenkin kiittää Jeesusta, saahan hän noilta päiviltä tuplakorvauksen.

40 vuotta kesti valitun kansan erämaavaellus, 40 päivää oli Niiniven etsikkoai-ka ja 40 päivää paastosivat Mooses, Elia ja Jeesus. Jos suuret uskon miehet ja itse Herra tarvitsivat paaston, selviäisimmekö me vähemmällä?

Koska aikaamme leimaa mukavuuden-halu ja oman edun tavoittelu, merkitsee paasto terveellistä vastakulttuuria valitseille elämänasenteille. Oli paratiisin elämää ”saada syödä kaikista puista”. Huomionarvoista on, että Jumalan ensimmäinen käsky oli kuitenkin paastokäsky: ”Hyvän ja pahan tiedon puusta älä syö.” Paasto on vapaaehtoista harjoitusta sitä hetkeä varten, jolloin houkutus syntiin iskee kohdalle vaikkapa lievästi epärehellisenä lisärahan houkutusena tai viehätysvoimansa testaamisena flirtissä työtoverin kanssa. Harjoitus on tarpeellinen myös sellaista varten, jos uskomme ja pitäytymisemme Pyhän kirjan opetuksen tuottaa osaksemme pilkkaa työpäikällä, suomimista lehdissä tai urakehityksen esteen.

Kun pidättäydymme esimerkiksi ruoasta, huomaamme, ettemme ole kovin vahvoja. Opimme olemaan siis varovaisia kiusauksia kohdatessamme myös mielestämme pienissä asioissa. Suurissa ratkaisuisahan usein rukoilemmekin Jumalan apua. Paastoava käy herkemäksi ja valppaammaksi tuntemaan itsensä ja tunnistamaan kiusaajan valheet ja ansat.

Siispä paastoon! Perjantai on sopiva päivä ruokapaastolle. Syömäpaasto koskee seurakunnan terveitä jäseniä. Sairaant, odottavat äidit ja kasvuikäiset ovat siitä vapaat. Heillä on lihan kuoletusta kerakseen muutoinkin. Voi pidättäytyä 40 päivää esimerkiksi karkeista, telkkarista, shoppailusta ja pitkistä yöunista. Säästynyt aika voi mennä evankeliumien lukemiseen ja raha hädänalaisten auttamiseen ja lähetystyöhön. Herra Kristus käy taisteluun puolestamme. Käykäämme mekin harjaantumaan kestävään kilvoitukseen.

”Hänet annetaan pakanoiden käsiin.” Katsomme käsiämme ja mietimme käsiemme historiaa. Armotta osaton on armoton. Kovasydämisyttä seuraa kovakorvaisuus ja kovakorvaisuutta usein kovakouraisuus. Millainen on käsiemme historia? Nuo kädet, jotka siunasivat, ruokkivat, paransivat ja nostivat, sidotaan (Joh. 18:12) ja naulataan ristille, jotta meidän kätemme teoistaan ja tekemättömyyksistään puhdistettuina olisivat vapaat, mihin, tekemään hyvää.

”Opetuslapset eivät ymmärtäneet Jeesuksen sanoista mitään.” ”Asia pysyi heiltä salassa, eivätkä he käsittäneet, mitä Jeesus tarkoitti.” Lohdullista evankeliumia! Kuitenkin he olivat ja saivat olla opetuslapsia. Usko on sydämen asia, pääksi kelpaa millainen rehunauris tahansa! Pää ja tietäminen seuraavat sydämen uskon mukana. (Joh. 7:17; Job 19:25) Kömpelö esimerkki: Harva osaa ruoansulatuksen anatomiaa ja hivenaineitten kemiaa, riittää, että syömme. Tulemme ravituiksi.

Samoin on sielun pelastuksemme laita. Selittää emme osaa ja kovin vähän ymmärrämme, mutta ”syötyinä” Jumalan ilmoittamat muuttumattomat perusasiat riittävät. 1. Olen syntinen, joka tarvitsee pelastusta. Olen ”saastaisen poika” (bar-timeos). Hengellisessä mielessä olen sokea ja kykenemätön itse auttamaan itseäni. Mutta saan kerjätä, rukoilla ja huutaa armoa ja apua. 2. Jeesus on ristin kuolemallaan ja ylösnousemuksellaan valmistanut minulle pelastuksen. 3. Kasteeni on liittänyt minut ristinsovitukseen ja ylösnousemuksen uuden elämän osallisuuteen Jumalan lapseksi. 4. En ole kuitenkaan elänyt niin kuin Jumalan lapselle sopii - olen tuhlaajalapsi. 5. Nyt palaan Isäni luo ja tunnustan syntini ja rukoulen ”ole minulle syntiselle armollinen”. 6. Uskon Raamatun lupauksen perusteella, että syntini on annettu anteeksi ja tunnustan Jeesuksen Vapahtajakseni ja Herrakseni.

”Käskivät hänen olla hiljaa.” Sitä, jolla on valtakirja Majesteetilta, eivät pienemmät käskijät komentele. Mutta jos Jumalan käskyt hylätään, kyllä käskijöitä riittää. Kun ihminen alkaa kaivata pelastusta, elämän muutosta ja uutta elämää, näyttää kuin kaikki voimat olisivat Jumalaan turvautumista vastaan. Omasta mielestä nousevat esteet: mitä ihmiset sanoisivat, jos minusta tulisi uskovainen ja kyllä nykyinen kristillisyyteni riittää. Vaihtajia nousee jopa niiden taholta, jotka hyvin tietävät, kuinka toisenlaista elämää ihminen tarvitsisi. Ja mitä armon huutaja sitten menettäisi? Pahan omantunnon, siis sen, joka niin monet saa huutamaan Somessa ja mediassa, mutta ei armoa itselle, vaan tuomiota ”suvaitsemattomille tuomitsijoille”. Mitä menettäisivät syntinsä anteeksi saaneen, ylistävän ja uutta elämää vaeltavan Jeesuksen seuraajan, puoliso, läheiset, työtoverit?

Evankeliumikohdan lopussa jäin miet-

timään, mitähän ajatteli ja tunsi avun ja uskon saanut viikon kuluttua Golgatalla, parantajansa ristin juurella? Hänhän lähti seuraamaan Jeesusta ylistysmiehellä. ●

Keijo Rainerma

Kirkoherra, Kankaanpään seurakunta

Jeesus, kiusausten voittaja

MATT. 4:1–11

1. PAASTONAJAN SUNNUNTAI (INVOCAVIT) 10.3.

Jeesuksen todelliseen ihmisyyteen kuuluu myös se, että Hän koki meidän muiden ihmisten tavoin kiusauksia. Hän erosi – Jumalan Poikana – kaikista meistä muista siinä, että Hän ei ollut syntinen. Siksi on ajateltu myös sitä, ettei Hän olisi voinut langeta syntiin. Hänen ihmisyytensä tähden Hänen synnittömyytensä oli saman kaltaista kuin Aadamin, jolla oli aito vallinnan mahdollisuus synnittömyydestä huolimatta. Niin Jeesus kuin Aadamin kykenivät tuntemaan synnin kiusauksen aitona houkutuksena, johon oli mahdollista taipua. Se ei ollut näennäistä. Toinen lankesi, toinen kesti. Ja tämä kestäminen vaikutti sen, että myöhemmin tapahtuva ristinkuolema ei ollut rangaistus Hänen omista synneistään, vaan meidän kaikkien muiden, synteihimme langenneitten ihmisten puolesta tapahtunut sijaisrangaistus. Syntien sovitusta ei olisi voinut tapahtua, jos Jeesus olisi taipunut houkuttuksiinsa.

Kun Jeesus oli kestänyt kiusauksensa jätti kiusaaja, paholainen, Jeesuksen rauhaan. Luukkaan version mukaan joksikin aikaa. On varmaa, että pitkin edessä olevaa muutaman vuoden julkisen toiminnan jaksoa ja erityisesti sen lopussa kuolemaa edeltävänä yönä Getsemanessa oli sekä mahdollista että suuri houkutus poiketa Jumalan tahdon tieltä.

Julkista toimintaa ennen, välittömästi kasteen jälkeen, suuri, perustavaa laa-

tua oleva neljäkymmentä päivää kestävä kiusauksen jakso, jossa oli kyseessä tulevan toiminnan onnistuminen tai sen tuhoutuminen jo alkuvaiheessa. Kiusaukset voivat olla äärimmäisen monimuotoisia niin kuin me ihmiset ja elämäntilanteemme ovat erilaisia ja vaihtelevia. Jeesuksen kiusaukset olivat tuon jakson aikana kolmenlaisia ja ne liittyivät sekä sen hetken syviin tarpeisiin että asemaan tulevaisuudessa.

Pitkä paasto autiomaassa, jossa elämää ylläpitävää ravintoa ei ollut tarjolla, aiheutti pakottavan tarpeen saada ruokaa ja vettä – lieneekö aamukastetta ollut jossain määrin estämässä janoon nääntymistä? Silloin kiusaaja vetosi Jeesuksen asemaan Jumalan Poikana, jolla oli jo maailman luomisessa vaikuttavana Jumalan Sanana valta luoda itselleen ruokaa vain käskemällä kivien muuttua leiviksi. Tämä olisi ollut mahdollista, mutta se ei ollut nyt Isän tahto. Siksi Jeesus torjui kiusauksen viittaamalla hengellisen elämän ensisijaisuuteen luonnollisen elämän rinnalla ja siihen ravintoon, joka tätä suhdetta Jumalaan pitää yllä. Hengellinen ja maallinen tai luonnollinen eivät ole vastakohtia, mutta jos joudutaan tekemään valinta, on suhde Jumalaan ehdottomasti ensiarvoinen. Kaikkien aikojen marttyyrit ovat osanneet tehdä oikean valinnan. Oletettavasti Saatana ei tullut Jeesuksen luon erillisenä ulkopuolisena hahmona, vaan vaikutti Jeesuksen omissa ajatuksissa jotta miehen mahdollisuuden selvittä ahdingosta.

Toinen ja kolmas kiusaus olivat ehkä fyysisellä äärirajalla olevan kokemia näkyjä. Tuskinpa Jeesusta lennätettiin autiomaasta Jerusalemin temppelin muurin harjalle tai korkealle vuorelle. Mutta äärimmillen piinatun mielen kokemat asiat eivät olleet silti mitään harhaa, vaan todellisia kokemuksia, joiden suhteen Jeesus teki aitoja ratkaisuja.

Hyppy temppelinmuurin harjalta olisi ollut myös mahdollinen Jeesuksen valta-asemaan vedoten. Enkelten varjelu olisi suorastaan Jumalan lupaus. **Lutherin** kommentti oli osuva: ”Mitä turhia, onhan täällä portaatkin!” Hurmahenkisyys houkuttelee panemaan Jumalan asialle silloin, kun tilanne hoituu ihmisen omalla toiminnalla. Riippuvuus Jumalasta ja avun ja johdatuksen pyytäminen eivät poista ihmisen omaa toimintaa ja hänen vastuutaan normaaleista elämään kuuluvista tehtävistä. Jumalaa ei pidä panna tekemään meille kuuluvia asioita, mutta apu- ja johdatusta tarvitsemme kaikkeen, ja myös kuuliaisuutta. Tämän kaltaisiin kiusauksiin suostuminen merkinnyt Jumalasta ihmisen palvelijan, kun tilanteen pitäisi olla päin vastoin.

Myös korkean vuoren kokemus viittasi Jeesukselle luonnostaan kuuluvaan asemaan. Jo Vanhan testamentin profetiat nimenomaan viittasivat siihen, että Hän tulisi olemaan kansojen hallitsija. Ja tähän Hän viittasi lähetyksäkäskynsä yhteydessä: ”Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä...” Mutta tämä kiusaus koski tämän näkymän välittömään toteutumiseen ja siten, että vapaaehtoiselle Jumalan valtakuntaan liittymiselle kaikille kansoille ulottuvan evankeliumin julistustyön välityksellä ei olisi ollut sijaa. Tällöin kaikki olisivat tulleet tuomituiksi sen sijaan, että nyt on mahdollista saada synnit anteeksi. Ja tärkeimpänä: lopullinen voittaja ei olisi ollut Jeesus tai Jumala, vaan paholainen, jota itse Jumalan Poika olisi kumartanut. Kaikki olisi tuhoutunut. Mitään pelastusta ei olisi olemassa. Saatana olisi päässyt päämäärään, johon hän tähtäsi siinä ensimmäisessä lankeemuksessa, joka tapahtui kauan ennen kuin hän houkutteli Aadamin ja Eevan syntiin paratiisissa.

Jeesuksen kiusauksia ajatellamme voimme saada rohkaisuksemme ym-

märrystä omien kiusaustemme suhteen. Niin kuin ”Hän oli kiusattu samalla tavalla kuin mekin”, niin myös meitä kiusataan samanlaisilla houkutuksilla kuin Häntä. Toiseksi, voimme saada halua ja rohkeutta torjua kiusauksiamme samalla tavalla eli Jumalan sanan voimalla, sanan velvoittavuuteen, mutta myös lupauksiin vedoten. Kolmanneksi, saamme lohdutusta siitä, että Hän ymmärtää meidän heikkouttamme myös silloin, kun me lankeamme kiusauksiimme. Hän tuntee myötätuntoa ja rakkautta ja antaa meille anteeksiantamuksen kautta halun ja voiman nousta jälleen, aloittaa uskon kilvoitus aina uudelleen alusta. ●

Arno Toivanen
rovasti, Iisalmi

Rukous ja usko

MATT. 15:21–28

2. PAASTONAJAN SUNNUNTAI
17.3.

Mitä sunnuntain evankeliumissa kerrotaan, sopii huonosti siihen, mitä yleensä ajatellaan Jumalasta ja Jeesuksesta. Kanaanilaisen naisen tyttöä vaivasi paha henki, jopa kauheasti, ja tuskainen äiti pyysi Jeesusta auttamaan. Mutta Jeesus ei sanonut äidille mitään, hän jatkoi matkaansa selkä naiseen päin. Opetuslapsilla näyttää olleen enemmän myötätuntoa. Mutta vaikka hekin pyysivät, Jeesus kieltäytyi auttamasta. Hän sanoi, ettei häntä ole lähetetty muita kuin Israelin kansan kadonneita lampaita varten. Eikä nainen ollut juutalainen, vaikkakin kuului lähellä asuneeseen naapurikansaansa. Nainen heittäytyi maahan ja pyysi uudestaan apua mutta Jeesus ei luvannut auttaa. Miksi ihmeessä? Eikö hän välitäkään eikä haluaakaan auttaa? Työntääkö hän toiset luotaan pois? Tänä sunnuntaina on varmaan viisasta puhua kahdesta liitosta. Ensimmäisen, vanhan, liiton aikana Israelin kansa

oli Jumalan kansa. Jumala puhui ja antoi lupauksensa sille, johdatti sitä, kuritti ja lohdutti. Muihin kansoihin kuuluvat olivat kaukana ja osattomia todellisesta Jumalasta. Jumala lupasi ensimmäisen liiton aikana, että tulee aika, jolloin on toisin. Hän tekee uuden liiton ja silloin Israelin Jumala on kaikkien kansojen Jumala. Jeesuksen maanpäällisen elämän aikana oltiin liittojen taitteessa. Vanha liitto oli päättymässä ja uusi alkamassa. Jeesus toimi kanaanilaisen naisen kohdatessaan vielä sen mukaan, miten oli vanhan liiton aikana. Jumala ja hänen apunsa eivät kuuluneet Israelin kansaan kuulumattomalle.

Ehkä tämä selittää, miksi Jeesus toimi noin. Tai voi olla, että ihmettelemme vielä enemmän: miksi ensiksi piti olla aika, jona Jumala on vain Israelin kansan Jumala, ja vasta sen jälkeen toisin? Uskonasioidissa sanalla miksi alkaviin kysymyksiin emme usein saa vastausta. Emme sellaista vastausta ainakaan, ettei kysymyksiä enää ole. Miksi tarvittiin risti – hirvittävä tuska ja kuolema? Miksi Jumala ei voinut antaa anteeksi muuten tai opettaa muulla tavalla, mitä risti opettaa? Silloinkaan, kun Jumala käskää tai kieltää, ei pitäisi niinkään kysyä miksi ja tehdä, mitä Jumala käskää vasta sitten, jos siihen saa tarpeeksi hyvän selityksen. Sen sijaan tulisi ajatella, että Jumala tekee niin kuin tekee tai käskää niin kuin käskää, eikä meidän pidä vaatia häneltä vastausta kysymykseen miksi? Eikä hän ole vastuussa meille. Hän on Jumala ja me olemme ihmisiä. Näyttää, että kanaanilainen nainen ajatteli näin ja tyytyi siihen, miten Jumala oli päättänyt toimia. Jeesus kehui hänen uskoaan.

Joissakin tämä Raamatun kertomus voi vahvistaa tunnetta, etteivät Jumala ja hänen apunsa kuuluu minulle, kuten ne eivät kuuluneet tuolle naiselle. Tai kuuluvat sitten, kun nainen jaksoi sinnikkäästi pyytää ja osasi vastata viisaasti, mutta minä en jaksa enkä osaa. Näin ei pidä aja-

tella. Nyt on siis uuden liiton aika ja nyt Jumala ja hänen lupauksensa kuuluvat kaikille. Raamattu sanoo: ”Hän – Jeesus – on meidän syntiemme sovitus, eikä vain meidän vaan koko maailman.” (1. Joh. 2:2). Ja näin: ”Te kaikki olette Jumalan lapsia, kun uskotte Kristukseen Jeesukseen... Yhdentekevää, oletko juutalainen vai kreikkalainen, orja vai vapaa, mies vai nainen, sillä Kristuksessa Jeesuksessa te kaikki olette yksi.” (Gal. 3:26–28). Ei tarvita sitäkään, että jaksaa ja osaa tarpeeksi, ja vasta sitten. Jumala kuuluu jokaiselle ilman sitäkin, että jaksaa, osaa ja onnistuu. Hän tulee luoksemme – missä tai millaisia olemmekin – ja tuo ja antaa lahjansa, joita ei voi eikä tarvitse ostaa.

Jeesus auttoi lopulta kanaanilaista äitiä. Se oli kuin sen ennakkointia ja valmistelua, mikä sitten sanotaan Matteuksen evankeliumissa lopussa: - Menkää ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni (Matt 28:18–20). Tämä oli niin mullistava asia – elävä, oikea Jumala kuuluu kaikille – että sitä piti ennakoida ja valmistella.

Matteus kertoo Jeesuksen ja opetuslasten olleen Tyroksen ja Sidonin seudulla ja tavanneen siellä tämän naisen. Kaupungit eivät olleet kaukana Galileasta mutta kuitenkin alueella, jota kutsuttiin Syriaksi ja jolla ei pitänyt juurikaan olla Israelin Jumalaa uskovia, ja siellä oli tämä nainen. Apostolien teoissa Paavalin kerrotaan tulleen Korinttiin, huonotapaiseen ja pahamaineiseen satamakaupunkiin. Ei ihme, jos Paavali ajatteli, että siellä tuskin on heitä, joita sanoma Jeesuksesta kiinnostaa. Jumala oli toista mieltä: ”Älä pelkää, vaan puhu edelleen, älä vaikenä. ... Tässä kaupungissa on paljon minun kansaani.” (Ap.t. 18:9–10). Ja siellä oli paljon Jumalan kansaa. Moni löysi Jeesuksen – tai Jeesus löysi monet. Moni sai uskon ja syntyi seurakunta Korinttiin.

Uskoa voi olla sielläkin, missä emme odottaisi sitä olevan. Uskoa Jeesuk-

seen voi syntyä sielläkin. Siellä voi olla ihminen tai ihmisiä, jotka odottavat, että joku kertoisi kaikkein tärkeimmästä ja parhaimmasta. Tai siellä Jumalan sana pysäyttää, saa miettimään ja löytyy se tärkein. Siellä Jumala on voinut tehdä työtä monien sydämessä. Tämä rohkaiskoon meitä kertomaan evankeliumia sielläkin, missä meidän mielestämme ei taida olla vastaanottajia. Voi ollakin – ehkä montakin tai yksi ihminen. ●

Jari Rankinen

Suomen teologinen instituutti,
pääsihteeri

Marian ilmestyspäivä

LUUK. 1:26–38

24.3.

Päivän evankeliumi kertoo kahdesta tulevasta äidistä, joille Jumala osoitti ihmeellisen voimansa. Elisabet synnytti Johannes Kastajan, vaikka häntä pidettiin jo hedelmättömänä. (Luuk. 1:36) Maria, tekstin päähenkilö, synnytti Jeesuksen, vaikka, niin kuin hän itse sanoi: ”Miten se on mahdollista? Minähän olen koskematon.” (Luuk. 1:34)

Johanneksen vanhemmat turvasivat Jumalaa ja etsivät hänen tahtonsa toteutumista. Lapsi oli heille rukousvastaus, toivottu ihme (Luuk. 1:13). Jumala toimii tahtonsa mukaan yli ihmisen käsityskevyn. Sanat: ”Lapset ovat Herran lahja” (Ps. 127:3) tuntuvat Elisabetin kohdalla sekä lahjalta että ihmeeltä. Elämä on aina Jumalan ihme: ”Sinä olet luonut minut sisintäni myöten, äitini kohdussa olet minut punonut. Minä olen ihme, suuri ihme, ja kiitän sinua siitä. Ihmeellisiä ovat sinun tekosi, minä tiedän sen...sinulta ei pieninkään luuni ole salassa. Sinun silmäsi näkivät minut jo idullani, sinun kirjjaasi on kaikki kirjoitettu. Ennen kuin olin elänyt päivääkään, olivat kaikki päiväni jo luodut (Ps. 139:13–16).

Marian äitiys eroaa kaikkien muiden äitien kokemuksista, vaikka Jeesus pu-nottiin äitinsä kohdussa niin kuin mei-dätkin. Meidän tavoin Jeesus tunsi iloa, surua, väsymystä, pelkoa, nälkää, janoa, kipua ja lopulta kuoleman. Erityistä Mari-an äitiydessä on kuitenkin se, minkä Mat-teus (1:18–25) ja Luukas (1:26–38) kertovat ja minkä monet Raamatun kirjat vahvis-tavat. Apostolinen uskontunnustus sanoo Jeesukseen liittyen: »Sikisi Pyhästä Hen-gestä, syntyi neitsyt Mariasta». Neitseestä syntyminen korostaa Jeesuksen synty-misen yliluonnollisuutta ja poikkeukselli-suutta. Sitä ei voi edes verrata esimerkiksi Juhannuksen syntymään, joka oli tavalli-nen syntymä, vaikkakin ihmeenomaisin piirtein.

Jeesuksen merkitys ihmisenä on enem-män kuin kenenkään muun. Ilman Hän-tä meitä ei edes olisi olemassa. Raamattu sanoo: »Kaikki on saanut syntynsä Hänen kauttaan, ja ilman Häntä ei ole syntynyt mitään, mikä syntynyt on.» (Joh. 1:3) Hän on ihminen, mutta myös Pyhä Jumala. Ih-miseksi Häntä ei luotu. Hän on »tosi Ju-mala tosi Jumalasta, joka meidän pelas-tuksemme tähden astui alas taivaista, tuli lihaksi Pyhästä Hengestä ja Neitsyt Mari-asta.» (Nikean uskontunnustus) Hänestä ei tullut Jumalan Poika silloin, kun Hän syntyi neitsyt Mariasta. Hän on ollut si-tä aina, jo ennen maailman luomista. Hän ei ihmisenä myöskään menettänyt mi-tään jumaluudestaan. »Hänellä oli Juma-lan muoto, mutta hän ei pitänyt kiinni oi-keudesta olla Jumalan vertainen, vaan luopui omastaan. Hän otti orjan muodon ja tuli ihmisten kaltaiseksi. Hän eli ihmisenä ihmisten joukossa, hän alensi itsen-sä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, ristin-kuolemaan asti.» (Fil. 2:6–8)

Jumala tiesi ihmisen luodessaan, et-tä tämä kääntyy pois Hänestä. Ihmisen pahin vihollinen on synti. Sen myötä tu-li monenlaista hätää ja kuolema. Pahinta

olisi joutua Ikuisesti eroon Jumalasta. Sitä Jumala ei halua kenellekään. Siksi Hänel-lä oli pelastusteko valmiina ennen maa-ilman luomista odottamassa täyttymys-tään. Aikojen alussa syntiin langenneet jo kuuluivat »vaimon siemenestä», jälke-läisestä, joka voittaa pahan (1. Moos. 3:15). Neitseestä syntyminen oli Jumalan valin-ta ja Marian Hän valitsi äidiksi Jumalan Pojalle. Jeesuksella ei ollut inhimillistä isää, vaan niin kuin enkeli sanoi Marial-le: »Pyhä Henki tulee sinun yllesi, Kor-keimman voima peittää sinut varjollaan. Siksi myös lapsi, joka syntyy, on pyhä, ja häntä kutsutaan Jumalan Pojaksi.» (Luuk. 1:35) Voitto ja vapautus turmion voimis-ta saadaan ihmisen, vaimosta syntyneen kautta, mutta sellaisen, joka on itse syn-nitön. Sellainen voi kukistaa kuoleman ja tuoda tuomituille pelastuksen. Paavali sanoi: »Kristukseen, joka oli puhdas syn-nistä, Jumala siirsi kaikki meidän syntim-me, jotta me Hänessä saisimme Jumalan vanhurskauden.» (2. Kor. 5:21) »Syntien so-vittamiseksi Hän lähetti tänne oman Poi-kansa syntisten ihmisten kaltaisena. Näin Hän tuomitsi ihmisessä ihmisten syn-nin,» (Room. 8:3).

Heti päivän evankeliumin jälkeen ker-rotaan Marian ja Elisabetin kohtaamises-ta. Alusta lähtien nämä äidit saivat aa-vistuksen lastensa yhteydestä Jumalan pelastustekojen sarjassa. Elisabetin lapsi hypähti ja täyttyi Pyhällä Hengellä Mari-an tervehdysten vuoksi. Vaikka äidin koh-dussa olevan lapsen kasvu on vielä kes-ken, hän on kuitenkin tunteva ja aistiva ihminen. Jumalakin voi häntä puhutella. Johannes tunsi Jeesuksen pyhyiden läsnä-olon, vaikka molemmat olivat vielä äidin kohdussa (Luuk. 1:41). Usko liitti Vapahta-jan edellä kulkevan tien raivaajan Jeesuk-seen ja hän johdatti monet pelastuksen osallisuuteen.

Marian ilmestyspäivän syyn kertoi Eli-sabet: »Siunattu olet sinä, naisista siuna-

tuin, ja siunattu sinun kohtusi hedelmä” (Luuk. 1:42). Poikkeuksellinen tehtävä, olla äitinä ihmiseksi syntyvälle Jumalalle, ei synnyttänyt Mariassa ylpeyttä vaan nöyryyttä. ”Minun sieluni ylistää Herran suuruutta, minun henkeni riemuitsee Jumalasta, Vapahtajastani, sillä hän on luonut katseensa vähäiseen palvelijaansa.” (Luuk. 2:47–48) Maria oli Herran, oman lapsensa palvelijatar. Jumalan tahdon toteutumisen hän uskoi olevan parasta, mitä hänelle voi tapahtua. Lapsi oli Herran lahja ja Jumalan rakkauden ihme ei vain hänelle, vaan koko maailmalle. Marian pelastuminen ei perustunut tehtävään, jonka hän sai tai hänen omiin ansioihinsa. Hän ja kuka muu tahansa pelastuu uskon kautta Jeesuksen tuomaan syntien anteeksiantoon. ●

Antti Herkkola
Rovasti, Tampere

Elämän leipää heikoille

1. KOR. 10:1–6

4. PAASTONAJAN SUNNUNTAI (LAE-TARE) 31.3.

Jumala toimii armonvälineiden kautta. Siitä muistuttaa myös päivän kirjetekstimme. Armonvälineet ovat I) Kaste, II) ehtoollinen, III) Jumalan sana. Lainailen tässä lähinnä **Jukka Thurénin** kommentaaria. Selvyiden vuoksi lainaukset ovat vanhasta Kirkkoraamatusta 1933/38.

I) Kaste ”Sillä minä en tahdo, veljet, pitää teitä tietämättöminä siitä, että isämme olivat kaikki pilven alla ja kulkivat kaikki meren läpi ja saivat kaikki kasteen Moosekseen pilvessä ja meressä” (1–2). ”Kaste Moosekseen” teki israelilaisista Mooseksen seuraajia. Kaislameren ylitys liitti kansan kohtalonyhteyteen Mooseksen kanssa. Kansa, joka ennen oli elänyt orjuudessa, nousisi nyt merestä uutena vapaana kansana. Tie orjuudesta vapautteen kulkisi veden läpi. Kaislameri on en-

nakkokuvaa kasteesta. Meri, joka edusti juutalaisille tuhovoimaa, koituisi nyt sille pelastukseksi. Meri, joka hukutti jumalattomat, koituisi pelastukseksi Jumalan kutsumille, kuten kävi Nooalle ja hänen perhevälleen (1. Piet. 3:20). Meri edusti tuhovoimaa, kasteen yhteydessä puolestaan Kristuksen kuolemaan kastamista. Kaste on vanhan ihmisen hautaamisen paikka. Tuon kasteen haudan kautta nousee ylös uusi, vapaa ihminen. Thurén huomauttaa, että ilmaus ”kastaa Moosekseen” (j.2) noudattaa mallia ”Kastaa Kristukseen” (mm. Gal. 3:27, Room. 6:3). Roomalaiskirje 6:3 avaa meille sitä, mitä kaste Kristukseen merkitsee. Siinä ihminen tulee osalliseksi paitsi Kristuksen kuolemasta ja hautaamisesta, myös ylösnousemuksesta ja ikuisesta elämästä.

II) Ehtoollinen ”ja söivät kaikki samaa hengellistä ruokaa ja joivat kaikki samaa hengellistä juomaa. Sillä he joivat hengellisestä kalliosta, joka heitä seurasi; ja se kallio oli Kristus.”(3–4) Koska kaste Moosekseen vastaa ilmiselvästi kastetta Kristukseen (j.2), niin kuulija ei voi olla yhdistämättä jakeen 3 ”hengellistä ruokaa ja juomaa” seurakunnan ”Herran aterialla” nauttimaan leipään ja maljaan. Thurénin sanoin: Autiomaan manna ja vesi ovat ehtoollisen leivän ja viinin typos.

III) Jumalan sana. ”Sillä he joivat hengellisestä kalliosta, joka heitä seurasi; ja se kallio oli Kristus.”(4) Juutalaisessa tulkintaperinteessä Jumalan viisauden nähtiin vuodattavan vettä israelilaisille yhdestä kalliosta, joka kulki heidän mukanaan. Mukana kulkeva elämän veden lähde on juutalaisille toora: missä ikinä joutuukaan kulkemaan, niin tooran tutkiminen tuo lukijalle jumalallista elämää. Paavali tuntee tämän tulkintaperinteen. Hän sanoo nyt kuitenkin enemmän. Paavali tietää, että tuo kallio, josta elämän vesi virtasi oli Kristus itse. Johannes todistaa, kuinka Jeesus on elämän veden lähde.

”Joka juo sitä vettä, jota minä hänelle annan, se ei ikinä janoa; vaan se vesi, jonka minä hänelle annan, tulee hänessä sen veden lähteeksi, joka kumpuaa iankaikkiseen elämään”(Joh. 4:14). Thurénin sanoin: ”Elämää antava Viisaus ei nyt olekaan ammennettavissa kallioista eikä toorastakaan vaan evankeliumista; meille se vaeltava kallio on Jeesus.”

Jakeet 5 ja 6 pitävät sisällään myös varoituksen sanat. Ne ovat ajankohtaiset myös meille. Kansa, joka on kulkenut pitkän matkan Jumalan johdatuksessa voi unohtaa mistä hänet on pelastettu ja mitä se on Jumalalle maksanut. Kristitty, joka on kasteen kautta liitetty Kristuksen seuraajaksi ja uskoo syntien sovituksen Jeesuksen sovituskuoleman tähden, voi paaduttaa itsensä ja hylätä Herransa. Siksi sananjulistuksessa tarvitaan sekä lakia, että evankeliumia. Itsevarmoille ja ylpeille on julistettava varoituksen sanat; hirmuista on omavanhurskaan joutua Pyhän Jumalan tuomioistuimen eteen. Epävarmoille ja aroille, syntisyytensä tunnus tavalle taas tulee julistaa lempeästi ja armeliaasti lohdun sanoja. **Martti Luther** kirjoittaa: ”Masennettuja on siis rohkaitava, suruttomuudessaan ylpistyneitä sen sijaan painettava alas, niin kuin Neitsyt Maria kiitosvirressään myös opettaa. Tämä on oikea tapa erotella ihmisiä. Eihän niin voi olla, ettei arkoja olisi suruttomien seassa. Säätelystä tässä siis tarvitaan, jotta varsinkin paatuneet tajuaisivat, että kauheilla esimerkeillä tavoitellaan juuri heitä, mutta säikähtyneet osaisivat ottaa itselleen lohdutuksen ja lupauksen sanat. Sen jälkeen onkin sitten Pyhän Hengen tehtävä sanan ja tunnustuksen avulla ohjailla sydämiä siten, että arat saavat itselleen lohdutuksen, paatuneet taas lain sana säilyttää niin että joko kääntyvät tai joutuvat kadotukseen. Eihän kaikkia pidä erottelematta kirotta. Vedenpaisumus ja Sodomian tuho ovat kuin salamaniskuja,

omiaan säilyttämään sydämiä. Kun näihin vihan näytteisiin tulee lisäksi lohdutus siitä, kuinka Nooa ja Loot pelastuivat, on tuloksena, että arkaluontoiset eivät menetä toivoaan.”

Rukoilemme päivän rukouksen sanoin: ”Taivaallinen Isä, elämän antaja. Sinä ruokit kansasi autiomaassa taivaan leivällä, sinä lähetit ainoan Poikasi maailmaan elämän leiväksi. Auta meitä hylkäämään kaikki, mikä ei ravitse meitä, ja elämään sinun sanastasi, ikuisen elämän sanasta. Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme kuoleman ja ylösnousemuksen tähden.” ●

Taito Heikkilä

Kärsimyksen sunnuntai

1. MOOS. 22:1–13

5. PAASTONAJAN SUNNUNTAI (JUDICA) 7.4.

Iisakin sitominen on yksi kuuluisimpia kertomuksia Vanhassa testamentissa. Se herättää monia tunteita. Nuori sukupolvi tuntee tarinan pitkälti *The Binding of Isaac* -videopelin välityksellä (2011). Se käyttää hyväkseen kertomusta, mutta vääristää sen aivan toisenlaiseksi. Pelissä pelataan Isaacilla, joka pienenä poikana pakenee pelottavaan kellariin kristittyä äitiä, joka kuulee mielessään Jumalan vaativan lasta uhriksi. Postmoderni ihminen kysyykin: Onko Jumala sadisti? Samalla nousee kysymys koko kristinuskon merkityksestä: Miksi Jeesuksen tuli kuolla? Eikö jokin humanimpi olisi riittänyt? Tuttujen kertomusten vaarana on se, että ne on kuultu liian monta kertaa. Esiymmärrys vaikuttaa liikaa tulkintaan. Siksi kertomusta kannattaa märehtiä kunnolla, ja pyrkiä lukemaan tekstiä tuorein silmin. Tämä koskee paitsi pelaajaa, myös Raamattuunsa kyllästynyttä kristittyä. Kertomus on rankka, vaikka meille – toisin kuin Abrahamille – paljastetaan heti alussa, että Ju-

mala ei halua uhrata Iisakia, vaan hän koettelee Abrahamin uskoa. Mutta kumpikaan kertomuksen päähenkilöistä ei tätä tiedä.

Jumalan käsky lähteä Moorian maahan (22:2) muistuttaa sitä, miten Jumala käski Abrahamia jättämään perheensä tulakseen Kanaaninmaahan (12:1). Abraham oli jättänyt menneisyytensä eli perheensä Uriin. Nyt häneltä vaaditaan tulevaisuutta: luvattua siementä, jonka kautta hän tulisi saamaan jälkikasvunsa. Miksi Jumala vaatii tätä?

Teksti ei kerro, mitä Abraham ajattelee. Mutta hän tottelee. Hän lähtee Iisakin ja palvelijoidensa kanssa matkaan. Matka kestää kolme päivää. Kolmen päivän kuluksua palvelijat jätetään kauemmaksi, mutta Abraham on näemmä käynyt asioita läpi mielessään. Palvelijat saavat kuulla, kuinka ”me lähdemme – kumarramme – palaamme.” Sekä juutalaiset että kristityt selittäjät näkevät tässä uskon siihen, että Jumala jollakin tavalla pelastaisi Iisakin (vrt. Hepr. 11:17–19).

Iisak ei ollut vauva tai pikkupoika, vaan nuori ja roteva mies. En usko, että hänelle olisi ollut ongelmallista vetää vanhaa isäänsä lätyyn pahemman kerran ja pae-ta paikalta, jos hän olisi sitä tahtonut. Sen sijaan Iisak ottaa vastaan polttouhria varten pilkotut puut, ja kantaa ne vuorelle. Hän ei pyristele vastaan, kun hänet sidotaan puiden päälle. Tuskin hän niin tyh-mä on ollut, etteikö olisi jo siinä vaiheessa tajunnut, mihin tilanne on kehittymäs-sä. Tämä muistuttaa erästä puunkantajaa Mooriassa (2. Aik 3:1) jokunen vuosituhat myöhemmin. Tämänkin alistui Isänsä tah-toon Getsemanessa.

Kertomuksen tempo hidastuu merkittävästi. Kolme päivää sujahti jakeessa, mutta kun he saapuvat perille, kertomus suorastaan pysähtyy: ”He saapuivat paikkaan, jonka Jumala oli hänelle sanonut. Abraham rakensi sinne alttarin. Hän la-

toi puut. Hän satoi poikansa Iisakin. Hän asetti hänet alttarille, puiden päälle. Abraham ojensi kätensä ja otti veitsen teuras-taakseen/uhratakseen poikansa.” (j. 9–10) Hiljaisuus. ”Abraham, Abraham!” ”Tässä olen.” ”Älä ojenna kättäsi nuorukaiseen äläkä tee hänelle yhtään mitään...”

Oliko Abrahamilla tietoa siitä, että Jumala ei halua meidän ihmisten uhraavan lapsiamme? Vanhassa testamentissa on viitteitä siitä, että Kanaanissa tunnettiin lapsiuhrit, eikä myöhempi Israelkaan näytä olevan epätietoinen moisesta: ”He ovat rakentaneet alttareita polttaakseen lapsiaan tulessa uhreina Baalille. Sitä minä en ole käskenyt heidän tehdä, sellainen ei tulisi mieleenikään!” (Jer. 19:5) Olisiko niin, että paitsi koetellakseen Abrahamin uskoa, Jumala oli valmis menemään Abrahamin kanssa näin pitkälle myös opettaakseen hänelle *kokemuksellisesti*, että hän ei halua israelilaisten uhraavan lapsiaan? Kun kertomusta on vuosisatojen ajan kerrottu ja tradeerattu eteenpäin, samalla on opittu, tai olisi pitänyt oppia, että lapsia ei uhrata.

Me ihmiset tiedämme yleensä luonostamme, että jotakin on pielessä. Kautta aikain ihmiskunta on uhrannut henki-olentoille – myös ihmisii – lepyttääkseen heitä ja kelvatakseen heille. Ajatus lienee, että luovutaan jostakin tärkeästä. Mutta tätä ei Jumala halua. Uskon, että Abrahamin sydän murtui. Uskon myös, että Iisakin sydän murtui. Mutta kaiken tämän jälkeen, on hyvä muistaa: *Abraham ei uhrannut poikaansa*. Jumala katsoi itselleen karitsan uhriksi, joka uhrataan Iisakin sijasta (j. 13). Isä Jumala uhraisi poikansa, ainokaisensa, jota hän rakastaa, Jeesuksen. Jumalan sydän murtui. Jeesuksen sydän murtui ristillä. Hän huusi: ”Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit!” Miksi Jumalan piti tehdä näin Abrahamille? Miksi hänen piti tehdä näin Jeesukselle? Siksi, koska jos meidän on vaikeaa ymmär-

tää ristiinnaulittua Kristusta nyt, *kuinka paljon vaikeampaa* se olisi ymmärtää, jos Jumala ei olisi näyttänyt sitä etukäteen historiassa? Se tuntuu loukkaavalta, skandaalinomaiselta, hullulta, sotkuiselta. Silti Jeesuksen täytyi kuolla ja Jumalan täytyi uhrata Poikansa, ainokaisensa, jota hän rakastaa.

Jeesus uhrattiin, meidän sijastamme, jotta ketään muuta ei ikinä eikä koskaan tarvitsisi uhrata. Kuten Uuden testamentin lukukappale sanoo: ”Hän ei ole tuonut uhrina pukkien eikä sonnien verta, hän on uhrannut oman verensä. Näin hän on kertakaikkisesti täyttänyt tehtävänsä, astunut sisään kaikkeinpyhimpään ja hankkinut meille ikiajoiksi lunastuksen.” (Hepr. 9:12)

Iisakin sitominen kertoo Isän Jumalan rakkaudesta meitä kohtaan ja Jeesuksen, Jumalan Pojan rakkaudesta meitä kohtaan. Jeesuksen sitominen kertoo samasta. Samalla ne kertovat siitä, miten vakava asia synty on. Jos Jumala olisi voinut pelastaa ihmiskunnan toisella tavalla, eikö hän sen olisi tehnyt? Kuitenkin tarvittiin Jeesuksen ristinkuolema syntien sovitukseksi. Synnin palkka on kuolema. Älä kuole, vaan elä! Jeesus kuoli, *sinun sijastasi*, jotta sinä saisit ikuisen elämän! ●

Topias Tanskanen
TM

Kunnian kuninkaan alennustie

JOH. 12:12–24

PALMUSUNNUNTAI 14.4.

Tuskin oli sapatti mennyt ja ystäväkodin tuoksut ja tunteet haihtuneet Johanneksen ja muiden aisteista, kun lähdettiin liikkeelle Öllyvuoren Betanian kylästä laakson kautta kohti Siionin naapurivuorta ja siellä näkyvää Jerusalemiä. Laskurinteeseenkö asti, kenties kohdalle, jossa nykyisin on Dominus flevit -kyynelkapeli ja jossa Jeesus oli itkenyt Jerusale-

min ihmisten suruttomuutta, vaiko nousurinteeseen Messiaan portin tuntumaan ihmisjoukot riensivät Jeesusta vastaan. Olihan suuri joukko kokoontunut jo Betaniaankin näkemään paitsi Jeesusta myös Lasarusta. Elävien joukossa harvoin saa kohdata jo neljättä päivää haudattuna olleita. Tappotuomiolla olivat merkittäviä molemmat, niin herättäjä kuin herännytkin. Viikon päästä oleva pääsiäinen oli ensimmäinen juutalaisten kolmesta pyhiinvaellusjuhlasta (muut helluntai ja lehtimajanjuhla) ja historioitsija **Josefuk-selta** on tieto, jonka mukaan kaupungin väkimäärä saattoi tuolloin moninkertaisua jopa 2,5 miljoonaan. Kommentti ”koko maailma juoksee hänen perässään” ei ollut aivan tuulesta temmattu.

Tulijoiden odotukset olivat korkealla. Nähdä kaupunkien kaupunki omin silmin. Nähdä yksi vanhan ajan ihmeistä: Herodeksen uudistama temppeli, joka hämmästytti pylväillään ja auringosta kirkkaina häikäisevillä valkeaksi kiilloiteilla kivillään. Tuona yhtenä pääsiäisenä oli tulijoilla vielä kolmaskin kiihkeän odotuksen aihe: nähdäänkö juhlilla Hän? Kuinka häikäisevä saattoikaan olla hän, josta oli kuultu! Tähän kohtaan tulee päivän evankeliumin 12. luku siitä evankeliumista, josta monet aloittavat Raamatun lukemisen silloin, kun eivät ole Kirjojen kirjaa ollenkaan lukeneet. Liity lukijajoukkoon, sillä rohkenen väittää, että siihen elämäsi tähänastiset vaiheet ovat tähänneet. Kohtaat ristille korotetun kirkastetun Kristuksen (ei temppelin pylväiden korottaman eikä kivistä säteilevän). Ellet tule Jeesuksen ristin valoon, jäät itse ja jää koko elämäsi suureksi kysymysmerkiksi ja pimeyteen. Ristin valossa näet Lunastajasi ja Jumalan rakkauden suuruuden, mutta myös kaiken muun. (Juuri tässä kohtaa 5.1.2019 kirjoittaessani, soitti rouva, joka kertoi puolisonsa aamulla kotonaan nukkuneen kuolon uneen. 58-vuo-

tias. Puoli vuotta sairautta kesti ja vakava ja vakaa oli valmistautuminen autuaalliseen kuolemaan Jeesuksen ristin valossa.)

Evankeliumit nöyrästi kertovat, että oli paljon sellaista, mitä opetuslapset eivät ymmärtäneet. Niin kuin tätäkin, että oli kansanjoukko, aasi, palmunoksat, Hoosianna ja Psalmi, profeettojen sanoma ja täyttymys. Mutta ristin kirkastetun Jeesuksen valossa kirjoitukset ja tapahtumat valaistuivat. Meidän asiamme Herra hoiti. Saat yhtyä rukoukseen: Hoosianna, oi auta, oi pelasta. Eikö siihen sisälly koko aika ja ikuisuus? ”Älä pelkää, tytär Siion, sinun kuninkaasi tulee!”

Ei kerrota, olivatko ”muutamat kreikkalaiset” ulkomailla asuvia juutalaisia, vai juutalaisuuteen kääntyneitä tai siitä kiinnostuneita pakanoita. Matka oli tehty, juhille tultu ja halu oli tavata Jeesus. Filippus -nimi oli kreikkalainen. Luontevaa puhua asiasta hänelle. Filippus puolestaan tiesi, että tapaamisen järjestely oli Andreksen ominta aluetta. Traditio kertoo, että lähetystö oli Edessan prinsin lähettämä, jossa kenties Luukaskin oli mukana. Prinssin viesti Jeesukselle oli: Jätä Jerusalemi, siellä sinulle käy huonosti ja lähde Ateenaan. Totta tai tarua, mutta Jeesuksen sanoma heille ja meille on ”vehnänyvän sanoma” ja sana, joka on vahvasti piirtynyt kaikkien opetuslasten ja evankelistojen muistijälkeen: ”Joka rakastaa elämänsä, kadottaa sen, mutta joka tässä maailmassa panee alttiiksi elämänsä, saa osakseen ikuisen elämän.” ●

Keijo Rainerma

Uusi liitto minun veressäni

LUUK. 22:14–22

KIIRASTORSTAI 18.4.

Päivä on kääntynyt iltaan. Opetuslapset ovat teurastaneet ja valmistaneet pääsiäislampaan ja asettuneet aterialle Jeesuksen ohjeiden mukaan. Jeesus on odottanut

tätä hetkeä kauan. Jeesus sanoo, ”hartaat olen halunnut” (kr. epithymiai epethymesa ”olen himolla himoinnut”) syödä tämän pääsiäislampaan opetuslastensa kanssa ennen kärsimystään. Miksi tämä ateria oli niin tärkeä Jeesukselle? Miksi se on tärkeä meille? Evankeliumista opimme kolme asiaa. 1. Veri tuo vapautuksen, 2. Veren kautta solmittiin uusi liitto, 3. Ehtoollisen vietto vahvistaa uskoa.

1. Veri tuo vapautuksen. Pääsiäisateria muistutti siitä, kuinka veren vuodattaminen on välttämätöntä syntien poisottamiseksi. Tämä näkyy Vanhan testamentin syntiuhrikäytänteissä, mutta myös ensimmäisessä pääsiäisessä; Jumalan rangaistus ei kohdistunut niihin, joiden ovien pihtipieliin oli sivelty karitsan verta (2. Moos. 12). Perheen pään tuli huolehtia siitä, että pääsiäisateria vietetään Jumalan antamien ohjeiden mukaan. Egyptissä vietetyllä aterialla perheen isän velvollisuutena oli huolehtia, että kaikki oli valmista. Perheen pää on varmasti ”hartaat halunnut” viettää pääsiäisateriaa yhdessä perheensä kanssa. Tuolle aterialle osallistuneille se näet toisi vapauden ja elämän. Pääsiäisaterian vietto opetuslasten kanssa konkreettisesti nyt Jeesuksen kärsimyksen ja kuoleman. Hetki olisi kohta käsillä, jolloin viaton uhrikaritsa kuolisi Golgatan keskimmäisellä ristillä ja kansalle koittaisi lopulta vapaus synnistä, kuolemasta ja perkeleestä. Kokoon tuminen opetuslasten kanssa yhteen kenties myös rohkaisi Jeesusta hänen tehtävässään toimia itse viattomana, uhrattavana karitsana, jonka veri toisi syntien anteeksiantamuksen.

2. Veren kautta solmittiin uusi liitto. Pääsiäisaterialle osallistuminen oli tärkeää Jeesukselle myös siksi, että nyt hän solmisi ja vahvistaisi uuden liiton seuraajiansa kanssa. ”Tämä malja on uusi liitto minun veressäni, joka teidän edestänne vuodatetaan.” (j. 20) Jeesus sanoi nämä

sanat aterian jälkeen. Leivän murtamisen yhteydessä Jeesus oli sanonut sen olevan hänen ruumiinsa. ”Tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan. Tehkää se minun muistokseni.” Nyt aterian jälkeen Jeesus kohottaa maljan. Tällä aterian viimeisellä maljalla oli erityinen merkitys, sillä sen yhteydessä Jeesus vahvistaa uuden liiton Jeesuksen oman veren kautta. Tämä on hätkähdyttävää. Pääsiäisyönä muistettiin karitsoiden verta, joiden kuolemalla oli tehtävänsä lunastettaessa kansa orjuudesta. Nyt Jeesus puhuu omasta verestään liiton verenä. ”Liiton verestä” puhuvat myös 2. Moos. 24:8 ja Sak. 9:11. ”Liiton verellä” tarkoitetaan uhriverta, joka vuodatetaan liitosopimuksen vahvistamiseksi. Sakarjan kirja lupaa, että vangit lunastetaan eli vapautetaan liitonveren eli verellä vahvistetun liiton tähden (Sak. 9:11). Jeesuksen verellä vahvistettiin siis uusi liitto, jonka Jumala oli luvannut Jeremian sanoilla luvannut solmia: Jeremia julistaa: ”Katso, päivät tulevat, sanoo Herra, jolloin minä teen Israelin heimon ja Juudan heimon kanssa uuden liiton; en sellaista liittoa kuin se, jonka minä tein heidän isäinsä kanssa silloin, kun minä taruin heidän käteensä ja vein heidät pois Egyptin maasta, ja jonka liittoni he ovat rikkoneet, vaikka minä olin ottanut heidät omikseni, sanoo Herra. Vaan tämä on se liitto, jonka minä teen Israelin heimon kanssa niiden päivien tultua, sanoo Herra: Minä panen lakini heidän sisimpäänsä ja kirjoitan sen heidän sydämiinsä; ja niin minä olen heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani.” (Jer. 31:31–33). Se, että Jeesus kehottaa juomaan vertaan tuntuu rikkovan kaikkia pyhyys- ja puhtaussäännöksiä vastaan. Eihän verta voinut juoda! **Jukka Thurénin** mukaan Jeesus suhtautui ”ärsyttävän yliolkaisesti” niihin lain säädöksiin, jotka olivat tärkeitä Siinain liiton tunnuksia kuten sapat-

ti, kymmenykset, paasto, temppelekköti ja puhtaussäädökset. Jeremia oli edellä mainitussa kohdassa luvannut, että vanha liitto korvattaisiin uudella, joka on monella tavoin parempi. Thurén korostaa, että nyt Jeesus antaa ymmärtää, että uusikin liitto vahvistetaan verellä, mutta nyt Jeesuksen omalla verellä. Tätä verta ei vihmota kansan päälle, vaan tosiaan se juodaan maljasta! Juutalaisille veren juominen oli kauhistus. Ei uhriverta juotu Siinain liittoa solmittaessa, vaan sillä pirstotettiin liiton merkkien ja kansan päälle. Uusi liitto ei näin ollen noudata lain määräyksiä, vaan Thurénin sanoin ”liitonveren kanssa kuuluu päästä entistä intiimimpään kosketukseen – juomalla sitä ”viinissä, sen kanssa ja alla”.

3. Ehtoollisen vietto vahvistaa uskoa. Miten tulisi ymmärtää se, että Jeesus kehottaa seuraajiaan viettämään ehtoollista hänen muistokseen? Jukka Thurén kirjoittaa: ”Ehtoollisen vietto tuo Jeesuksen uhrin nykyisyyteen; ei niin, että verenvuodatus kultissa toistettaisiin, vaan niin, että aterian nauttija tulee verestä ja sen myötä uudesta liitosta osalliseksi. Tulkinta vastaa juutalaisen pääsiäisaterian ideaa: eivät juhlijat pääsiäisyönä vapaudu Egyptistä, vaan he ylistävät Jumalaa siitä, että myös he itse ovat esivanhempiansa myötä vapautuneet orjuudesta.”

Rukoilemme. Herra Jeesus Kristus, sinä olet oikea pääsiäislammas, meidän edestämme annettu. Viimeisellä aterialla sinä asetit pyhän ehtoollisen. Tässä uuden liiton viinissä ja leivässä saamme todella ruumiisi ja veresi. Anna meidän sen kautta vahvistua uskossa ja luottamuksessamme sinuun ja uskoa syntien anteeksiantamukseen kohdallemme. Suo lunastustyösi kantaa joka päivä hedelmää elämässämme. Yksin sinulle kuuluu ylistys aina ja ikuisesti. Aamen. ●

Taito Heikkilä

Jumalan Karitsa

LUUK. 23:32–46

PITKÄPERJANTAI 19.4.

Tässä on meillä edessämme merkitysriikas, aivan valtavan suuri evankeliumin kohta. Se sisältää myös merkittäväällä tavalla armon evankeliumin suuren sanoman. Juuri viikko aiemmin oli Jeesus vastaanotettu Jerusalemin pääsiäisjuhille kuninkaallisesti, jopa messiaana. Ja nyt tämä kansan seuraama opettaja, Jeesus Kristus, itse ihmiseksi syntynyt Jumala, tuomittiin raivokkaalla huutoäänestyksellä ristiinnaulittavaksi. Hänet tuomittiin ristille tunnetun murhaajan ja kapi-noitsijan, Barabbaan sijasta (Luuk. 23:18). Hänet naulittiin kahden muun pahantekijän keskelle. Suuri pilkka ja julmuus koh-tasi häntä, mutta silti hänen rukouksensa kuului: ”Isä, anna heille anteeksi!”.

Tässä Jumalan Pojan kuolemassa tuli Jumalan vastaus Aadamin kautta tapah-tuneeseen syntiinlankeemukseen. Tässä on sinullekin nyt suuri sanoma Jumalan armosta! Sillä ei Jeesusta vaatinut ristil-le villiintynyt juutalaisten joukko, vaan koko maailman synti. Jeesusta eivät risti-innauhinneet roomalaisten kädet, vaan meidän syntimme. Jeesusta ei ristiinnau-littu vain Barabbaan sijasta, vaan jokaisen syntisen! Sillä jokainen ihminen on syn-tinen, murhaaja ja kapinallinen Jumalan edessä, ja hänen tuomionsa ansainnut. Meidät olisi tullut naulita kirouksen puu-hun, kärsimään rangaistusta ja tulla Isän hylkäämäksi. Mutta nyt on Kristus tullut

tähän, meidän paikallemme kärsimään si-jastamme! Ja siinä on koko evankeliumin ydin. Kun laki huutaa rangaistusta, huu-taa Kristus ristillä vanhurskaalle Isälle: ”Anna heille anteeksi!” Hän kulki kuuli-aisesti Golgatalle, jotta voisi verensä vuo-dattamalla hankkia armon ja anteeksian-non koko maailmalle. Kristus kuoli koko maailman synnit sovittaen, ja siksi sinä-kin saat elää. Saat tämän sijaiskuoleman tähden olla Jumalan lapsi, ja sulasta ar-mosta elää iankaikkisesti.

Syntien anteeksiantamus Kristuksen veressä on sinun omasi, Jumalan sana tar-joaa sen sinulle Raamatussa, saarnassa, kasteessa ja ehtoollisessa. Siksi saat sen vapaasti heti uskoa. Koko maailma on Kristuksessa ristiinnaulittu. Sinä saat toi-sen ryövärin kanssa jättää henkesi Kris-tuksen käsiin – joista vuosi veri sinunkin vuoksesi. Ja saat kuulla Kristukselta sam-an siunauksen. JO tänään saat uskoa ja omistaa taivaan autuuden.

Lue rauhassa Jes. 53:3–12, ja katso tä-män evankeliumitekstin valossa, kuinka tarkasti tämä ennustus toteutui Jeesuk-nessa. Jesaja tiivistää tämän suuren evan-geliumin sanomalla sinulle ja koko maa-ilmalle: ”Me pidimme häntä rangaistuna, Jumalan lyömänä ja vaivaamana, mutta hän on haavoitettu meidän rikkomustem-me tähden, runneltu meidän pahain te-kojemme tähden. Rangaistus oli hänen päällensä, että meillä rauha olisi, ja hänen haavainsa kautta me olemme paratut.” ●

Esa Yli-Vainio

TK